

MUKOMEZE

EMPOWER HER / HIM

JAARVERSLAG 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Sponsorschappen	5
Sponsorschappen 2025	5
Projecten en campagnes	8
Projecten en campagnes gestart vóór 2025	8
Projecten en campagnes gestart in 2025	9
Activiteiten en media-exposure	12
Activiteiten 2025	12
Media-exposure 2025	12
Financiële verantwoording	14
Doelstellingen vanaf 2026	17
Contact informatie	18

© 2026 Stichting Mukomeze

Tekst Stichting Mukomeze (2026) Anne-Marie de Brouwer, Freek Dekkers, Lia Kleuskens, Marjan Luijbens **Ontwerp & vormgeving** Gerben Snijder **Fotografie** Stichting Mukomeze **Met speciale dank aan** Alle sponsors, donateurs en vrijwilligers die belangeloos hebben bijgedragen aan het werk van Stichting Mukomeze. De personen op de foto's in dit jaarverslag worden allen gesteund door, zijn werkzaam bij of steunen Stichting Mukomeze en/of onze partnerorganisatie Solace Ministries.

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting Mukomeze over het jaar 2025.

In 2025 vierde onze partnerorganisatie Solace Ministries hun 30-jarig jubileum. 30 jaar waarin zij van grote betekenis zijn geweest voor genocide overlevenden op velerlei vlakken, waaronder mentaal, fysiek, sociaal en economisch. Vanuit Mukomeze waren we met een bestuurslid en adviesraadslid aanwezig bij de viering van het jubileum bij het hoofdkantoor van Solace Ministries in Kigali en konden we, samen met vele andere partners en genodigden, terugblikken op de afgelopen jaren, maar ook vooruitkijken. Naar een toekomst waarin meer aandacht mag komen voor de oudere generatie én de jonge generatie, en hoe beiden van elkaar kunnen leren en samen kunnen optrekken.

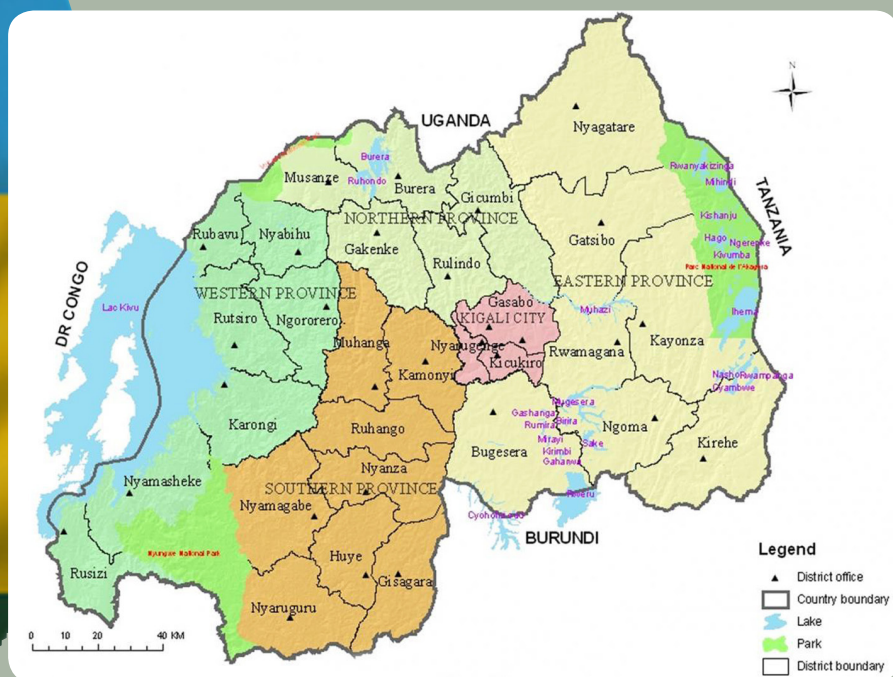
Wij zijn onze vele sponoren en donateurs dankbaar voor hun vertrouwen en commitment. In 2025 zijn weer vele vrouwen en mannen individueel gesteund en hebben talloze vrouwen en meisjes via projecten (onder andere in de landbouw, veeteelt, business of onderwijs) zichzelf (en hun families) sociaal-financieel kunnen ontwikkelen.

2025 was ook het jaar dat Marjan Luijben officieel de taken rondom de coördinatie van het sponsorschap programma oppakte. Doordat sponoren/donateurs en de vrouwen/mannen in Rwanda elkaar daadwerkelijk ontmoeten of door het uitwisselen van brieven en video's, ontstaan echte connecties, vaak voor een leven lang. Het is heel bijzonder om dit van dichtbij mee te mogen maken.

We hopen dat met u nog vele jaren te mogen meemaken.

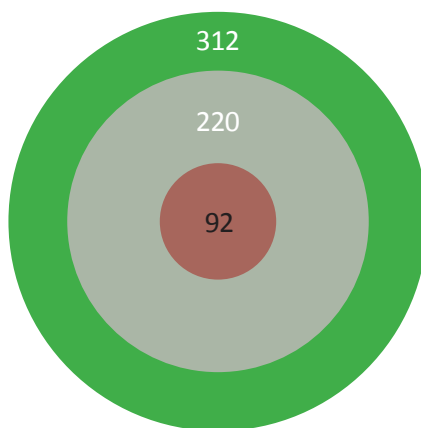

Anne-Marie de Brouwer
Voorzitter Stichting Mukomeze

Totaal aantal sponsorschappen te realiseren

- doel
- nog te realiseren
- eind 2024

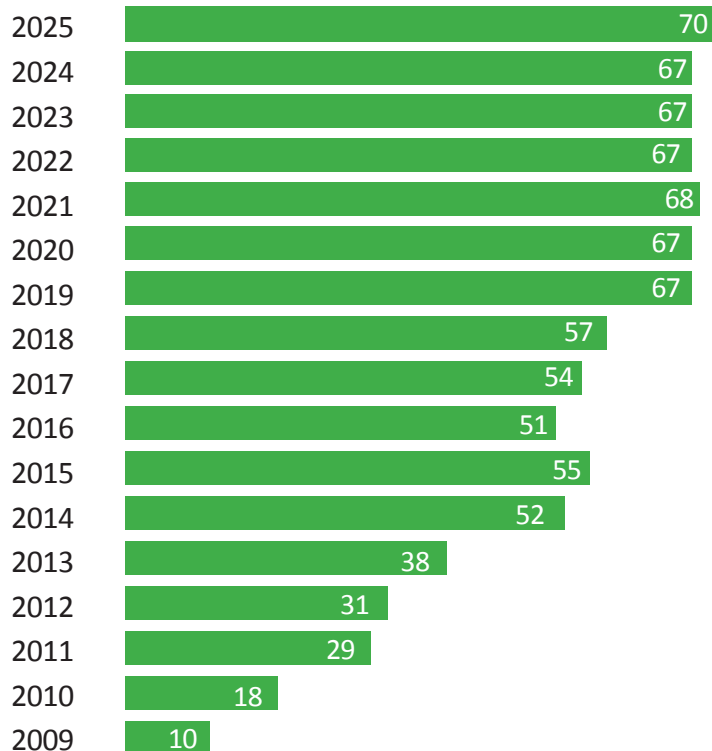

Eind 2025 werden 70 personen (67 vrouwen en 3 mannen) gesponsord door mensen uit voornamelijk Nederland, maar ook uit Australië en het Verenigd Koninkrijk. In 2024 waren dat 67 personen, dus een kleine toename van het aantal personen die in 2025 gesponsord zijn door nieuwe en eerdere sponsoren.

Sinds de oprichting van de stichting zijn de sponsorschappen van 22 personen beëindigd, vanwege, voornamelijk, hun 'empowerment' (ons doel). In 2025 werden twee sponsorschappen beëindigd na overlijden van de gesponsorde vrouwen. De desbetreffende sponsoren zijn, na overleg, een nieuw sponsorschap aangegaan met personen die al gesponsord werden maar waarvan het sponsorschap dat jaar eindigde. Ook zijn twee vrouwen, die al gesponsord werden, overgegaan naar het Komeza-project (zie hieronder 'projecten'), waardoor de sponsoren (met hun instemming) een andere persoon zijn gaan sponsoren. Eén persoon die gesponsord zou gaan worden bleek na een controle door onze partnerorganisatie, onjuiste informatie gegeven te hebben, waardoor het sponsorschap is ingetrokken. Gelukkig werd dit snel ontdekt en zijn de nieuwe sponsoren iemand anders gaan sponsoren.

Er is veel veranderd in de levens van de vrouwen en mannen. De aanwending van de sponsorbijdragen door Rwandese genocide overlevenden van seksueel geweld is divers. Denk hierbij aan het volgen van een opleiding, het repareren van hun huis, het betalen van schoolmaterialen en schoolgelden voor hun kinderen en/of de wezen voor wie zij zorgen, het kopen van een geit of een koe en het opzetten van een bedrijfje om in eigen inkomsten en basisbehoeften te kunnen blijven voorzien. Dit laatste zeker met de wereldwijd stijgende prijzen en de impact van klimaatverandering zoals een langdurende droogteperiode in 2025 waardoor de oogstopbrengsten minder waren. Ook vanwege het ouder worden hebben verschillende personen (meer) medische zorg kunnen krijgen. Het uiteindelijke doel blijft om (weer) op eigen benen te kunnen staan.

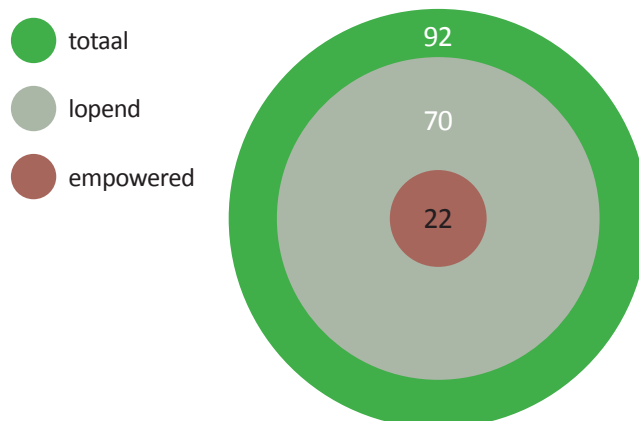
Lopende sponsorschappen

Wij danken hierbij alle sponsoren voor hun steun of dat er extra geld kon worden overgemaakt voor zaaigoed of het kopen van een geit. Door ieders bijdrage is er een groot verschil gemaakt en was de donatie van waarde en betekenis!

In 2025 is er een totaalbedrag van €26.785 aan sponsorschappen besteed (in 2024 was dit een bedrag van €24.545).

Sponsorschappen totaal 2025

Sponsorschappen

Wat goed ging in 2025

- Enkele sponsors hebben hun sponsorschap beëindigd. Voor hun sponsorvrouwen hebben wij (op één na) nieuwe sponsors kunnen vinden. De sponsorschappen zijn afgelopen jaar van nog meer waarde geweest dan anders. Door de wereldwijde stijgende (voedsel)prijzen en de toenemende klimaatverandering hebben de sponsorschappen onze sponsorvrouwen en -mannen nog meer kunnen helpen dan anders.
- We hebben meer ingezet op ons project 'Komeza', waarbij de sponsorschappen worden verwerkt in een geheel community plan, waardoor empowerment van de vrouwen/mannen wordt geaccelereerd (zie 'projecten' hieronder).
- Solace Ministries verschaft ons jaarlijks een totaaloverzicht van al onze sponsorvrouwen en -mannen. Hieruit blijkt duidelijk het hoge aantal (secundaire) ziekten waar de vrouwen mee kampen, maar ook de bovengemiddeld hoge leeftijd van de mensen die wij bijstaan. Aan de hand van dit jaarlijkse overzicht kunnen wij samen met Solace Ministries beter monitoren wat de voortgang van de empowerment is. Daarnaast zijn er verdere stappen gezet om aan de hand van een vragenlijst nog beter het 'empowerment' te kunnen meten.
- We hebben gesproken met Solace Ministries hoe we de groep alsmaar ouder wordende vrouwen en mannen in ons sponsorschapsprogramma kunnen steunen, gezien de fysieke ongemakken die met de hogere leeftijd komen alsook m.b.t. de weinige tot geen pensioenvoorzieningen. Er zijn plannen gemaakt om jongeren en ouderen met elkaar te verbinden om elkaar te steunen en voor elkaar te zorgen.
- We hebben besproken of het maandbedrag van €30 per maand nog voldoende hoog is voor de steun aan de vrouwen en mannen in ons programma.

Dit bedrag is in al die jaren nooit aangepast, ondanks dat kosten in Rwanda ook omhoog zijn gegaan.

Uiteindelijk hebben we besloten om dit bedrag voorlopig niet te verhogen omdat we mogelijk daardoor sponsors gaan verliezen.

- In het voorjaar van 2025 zijn er (op een enkeling na) korte video's met een recente foto van de gesponsorde vrouw/man naar de sponsors gestuurd. De ontvangen response van de sponsors op de video's was (weer) erg positief, waarna ook enkele video's en brieven van sponsors aan hun gesponsorde vrouw/man naar Rwanda werden verstuurd. Ook daar werden deze zeer positief ontvangen. In het najaar ontvingen alle sponsors weer een update middels een ingevulde vragenlijst in briefvorm met een recente foto van degene(n) die zij sponsoren. Op deze manier blijven sponsor en gesponsorde goed met elkaar in contact of op de hoogte.

Wat beter kan in 2026

- De groei van het aantal sponsors is al jaren aan het stagneren. Het blijft van groot belang dat we meer nieuwe sponsors werven middels een meer actieve en gerichte campagnevoering, maar dat blijft lastig.
- Samen met onze partnerorganisatie willen we blijven bespreken wat 'empowerment' van overlevenden van seksueel geweld in de praktijk nu precies inhoudt. Hiertoe is in 2024 een vragenlijst ontwikkeld en deze is in 2025 verder geïmplementeerd. Dit willen we in 2026 opnieuw evalueren.
- Blijven communiceren met Solace Ministries over hoe we de vrouwen en mannen in ons programma kunnen blijven steunen zonder dat het sponsorbedrag omhoog hoeft te worden aangepast. Bijvoorbeeld door nieuwe projecten te starten die de vrouwen en mannen extra opbrengsten/inkomsten kunnen geven.

Projecten

Projecten en campagnes gestart vóór 2025: afgesloten of nog lopend in 2025

Het Bèkske: Rwandan Empowerment Coffee

In 2017 is het koffieproject 'Het Tilburgs-Rwandeas Bèkske' onder het thema 'mondiaal burgerschap' gestart dat in maart 2019 vervolgens is overgaan in een nieuwe ondernemingsvorm onder de naam 'Het Bèkske: Rwandan Empowerment Coffee B.V.' Mukomeze blijft verbonden aan deze nieuwe onderneming, omdat zij voor 33% aandeelhouder is. Naast het feit dat een groot deel van de opbrengsten teruggaat naar de Rwandese koffie verbouwers, hebben zij dus ook recht op de winstverdeling.

Universiteitsproject III

Dit project richt zich op de ondersteuning van twee jonge mannen, zonen van vrouwen die eerder deelnamen aan ons sponsorschapsprogramma en inmiddels zijn overleden als gevolg van het seksuele geweld tijdens de genocide. Tijdens een bezoek aan Solace Ministries, in het kader van het boek 'And I Live On', werd duidelijk hoe groot de impact van het verlies van hun moeders op hun leven is geweest en met welke uitdagingen zij sindsdien te maken hebben gehad. De eerste student bevindt zich momenteel in het vierde jaar van zijn vijfjarige opleiding tot landmeter (Land Survey Engineer). Hij doet het erg goed en laat een sterke ontwikkeling zien binnen zijn studie. Daarnaast heeft hij al meerdere betaalde stages afgerond en zal hij volgend jaar zijn opleiding afronden. De tweede student heeft zijn studie uiteindelijk niet kunnen starten, onder andere door persoonlijke omstandigheden en de gevolgen van de Covid-19-pandemie. Met de beschikbare middelen heeft hij destijds een eigen kledingwinkel opgezet. Deze onderneming loopt nog steeds goed en inmiddels heeft hij daarnaast ook een baan gevonden bij een bedrijf waar hij zich verder ontwikkelt. Dit project wordt uitgevoerd met steun van Impact: Center against Human Trafficking and Sexual Violence in Conflict. We verwachten het project binnen twee jaar succesvol af te ronden. Het project is gestart in 2021.

Universiteitsproject V

Dankzij een individuele donateur kon in 2021 een studente starten met haar bacheloropleiding. Deze jonge vrouw is geboren uit de verkrachtingen tijdens de genocide tegen de Tutsi's in Rwanda. In 2024 heeft zij haar opleiding Business Management, met een specialisatie in Human Resources Management, succesvol afgerond. Dankzij de blijvende steun van dezelfde donor heeft zij in 2025 de mogelijkheid gekregen om te starten met een masteropleiding in Business Administration, specialisatie Strategic Management. Naar verwachting zal zij deze opleiding in 2027 afronden. We zijn ontzettend dankbaar dat deze studente zich op deze manier verder kan ontwikkelen en haar toekomst verder kan opbouwen.

Universiteitsproject VI

Met behulp van een individuele donateur kon in 2022 een jonge man starten met zijn bacheloropleiding Rechten aan UNILAK University in Nyanza. Deze student, geboren uit verkrachting tijdens de genocide tegen de Tutsi's, had na het afronden van de middelbare school in 2015 lange tijd geen perspectief. Zoals hij zelf zegt: "I had no hope for the future and kept asking myself, what's next?" In 2022 veranderde dit toen hij de kans kreeg om te studeren. "That's when I started to have hope again. I felt loved and cared for." Inmiddels heeft hij zijn studie succesvol afgerond en heeft hij al werk gevonden in zijn vakgebied. Zelf geeft hij aan dat hij nooit had durven denken dat zijn leven er zo uit zou zien. Ook op persoonlijk vlak maakte hij mooie stappen: in 2023 trouwde hij en werd hij vader. Met het afronden van zijn studie en het vinden van werk is dit project succesvol afgesloten. We zijn dankbaar voor de betrokken sponsor, die inmiddels ook een nieuw project is gestart om opnieuw een universiteitsstudent te ondersteunen.

'Empower her' project

In 2024 zijn we gestart met het project 'Empower her', met behulp van een donatie door de Snatager Foundation, met als doel jonge vrouwen te ondersteunen in het ontwikkelen van vaardigheden en het

vergroten van hun economische zelfstandigheid. Het project is in 2024 van start gegaan en inmiddels succesvol afgerond. Binnen het project zijn 20 jonge vrouwen opgeleid in praktische vaardigheden, met een focus op tailoring en ondernemerschap. De deelnemers volgden trainingen in naaitechnieken, het werken met industriële machines en basisvaardigheden op het gebied van ondernemerschap, zoals financiële kennis en communicatie. Daarnaast kregen zij begeleiding en praktijkervaring, onder andere via stages en werkplekken. Na afronding van het traject hebben de deelnemers hun eigen gereedschappen ontvangen, waardoor zij direct aan de slag konden. Inmiddels genereren zij inkomen, werken sommigen zelfstandig of in werkplaatsen en hebben enkelen zelfs hun eigen kleine onderneming opgezet. Dit project heeft bijgedragen aan meer zelfstandigheid, inkomen en toekomstperspectief voor de deelnemende vrouwen en laat zien hoe belangrijk de combinatie van psychosociale ondersteuning en economische empowerment is.

Cow project

In 2024 zijn, dankzij enthousiaste deelnemers van de Mukomeze-reis, drie projecten met koeiendonaties gerealiseerd. Deze initiatieven ontstonden vanuit reizigers en hun netwerken, die anderen wisten te inspireren om bij te dragen. In Rwanda heeft een koe een grote symbolische en praktische waarde. De vrouwen die een koe ontvingen, kregen daarnaast training en bouwden een eigen stalletje. De mest van de koe wordt gebruikt om het land te verrijken en de melk draagt bij aan een gevarieerder en voedzamer dieet. Inmiddels zijn deze projecten succesvol afgerond. De koeien dragen zichtbaar bij aan de zelfredzaamheid van de gezinnen en vormen een duurzame bron van inkomen en voeding. Volgens traditie wordt het eerste kalf doorgegeven aan een andere vrouw, waardoor de impact van het project zich verder verspreidt binnen de gemeenschap.

Post-master project

Tijdens de Rwanda-reis raakten twee deelnemers diep onder de indruk van het verhaal van een jongeman, zoon van een overlevende, die graag een post-master traject wilde volgen. Dit traject zou zijn kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk vergroten, maar was financieel niet haalbaar voor hem. Ter plekke besloten zij niet alleen zijn opleiding te financieren, maar ook een laptop te bekostigen, zodat hij zijn studie goed kon volgen.

De jongeman was dolenthousiast en is inmiddels gestart met zijn opleiding. Inmiddels heeft hij zijn traject succesvol afgerond. Met zijn diploma-uitreiking in 2026 zal het project formeel worden afgesloten.

Projecten en campagnes gestart vóór 2025: afgesloten of nog lopend in 2025

Universiteitsproject VII

In 2025 is een nieuw project gestart voor een jonge vrouw uit de Shyorongi-community. Zij is geboren uit seksueel geweld tijdens de genocide tegen de Tutsi's en heeft in haar leven meerdere ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt.

Na het afronden van haar middelbare school heeft zij lange tijd geen mogelijkheid gehad om verder te studeren. Inmiddels is zij moeder van een jong kind en, na het plotseling overlijden van haar partner, opnieuw afhankelijk van haar familie. Ondanks deze moeilijke omstandigheden werkt zij en blijft zij hoop houden op een betere toekomst. Haar droom is om een eigen restaurant te starten. Om dit te realiseren wil zij graag een studie in de hospitality sector volgen, zodat zij de kennis en vaardigheden kan opdoen om zelfstandig een onderneming op te bouwen.

Dankzij een betrokken donateur, die eerder al een jongere heeft ondersteund, krijgt zij nu de kans om te werken aan deze volgende stap richting zelfstandigheid en een stabiele toekomst voor haar en haar kind.

Universiteitsproject VIII

In 2025 is een nieuw project gestart voor een jonge vrouw uit de Runda-community. Zij is geboren uit seksueel geweld tijdens de genocide tegen de Tutsi's en leeft met de gevolgen daarvan, waaronder HIV en een kwetsbare thuissituatie. Ondanks deze omstandigheden heeft zij haar middelbare school afgerond en zet zij zich actief in om haar familie te ondersteunen, onder andere door bijles te geven aan kinderen. Tegelijkertijd blijft haar wens om verder te studeren bestaan. Haar droom is om een eigen bedrijf op te zetten en anderen te helpen door werkgelegenheid te creëren. Dankzij een zeer betrokken sponsor, die al meerdere jongeren heeft ondersteund, krijgt zij nu de kans om haar volgende stap te zetten richting een masterdiploma en een zelfstandige toekomst.

Children born of sexual violence

In 2025 is, in samenwerking met Solace Ministries, een nieuw project ontwikkeld gericht op jongeren die zijn geboren uit seksueel geweld tijdens de genocide tegen de Tutsi's in Rwanda. Deze groep, inmiddels begin 30, draagt nog altijd de gevolgen van trauma, stigma en beperkte kansen op onderwijs en werk. Het project biedt een combinatie van psycho-sociale ondersteuning, onderwijs voor hun kinderen en mogelijkheden voor economische zelfstandigheid, bijvoorbeeld via opleidingen of kleine leningen voor het starten van een onderneming. Door deze integrale aanpak wordt niet alleen ingezet op herstel, maar ook op het opbouwen van een stabiele en zelfstandige toekomst. Het project, gefinancierd door Stichting D.A.S., heeft een looptijd van één jaar en richt zich op het versterken van zowel de deelnemers zelf als hun gezinnen, met als doel het doorbreken van intergenerationale armoede en trauma.

Community empowerment project (Komeza)

In 2025 is het eerste Komeza-project van start gegaan, met behulp van een geweldige donatie van een individuele donor. Een nieuw project waarin individuele sponsoring wordt gecombineerd met gerichte ondersteuning op meerdere leefgebieden. Dit project is ontwikkeld in nauwe samenwerking met Solace Ministries, op basis van hun ervaring dat duurzame empowerment vraagt om een combinatie van psychosociale, sociale en economische ondersteuning. Binnen Komeza ontvangen vrouwen ondersteuning op verschillende gebieden, zoals inkomen, gezondheid, huisvesting, onderwijs en psychosociale begeleiding. Het project richt zich op het versterken van een stabiele basis, van waaruit vrouwen kunnen werken aan verdere zelfredzaamheid. Het project wordt uitgevoerd in meerdere Solace-communities in Zuid-Rwanda, Nyamagabe en Runda. Door deze integrale aanpak draagt Komeza bij aan duurzame verandering, waarbij vrouwen stap voor stap meer regie krijgen over hun eigen leven en toekomst. Dit project zal de aankomende jaren nog doorlopen.

Microkrediet project

In 2025 is, dankzij een creatieve fondsenwervingsactie van een betrokken sponsor, een nieuw project gestart in de vorm van een microkredietfonds. Met deze bijdrage konden 2 à 3 vrouwen worden ondersteund bij het opzetten of uitbreiden van hun eigen onderneming. De vrouwen ontvangen vooraf training in ondernemerschap en dienen een eigen bedrijfsplan in. Vervolgens krijgen zij een kleine lening, die zij zonder rente terugbetalen. De terugbetalingen worden opnieuw ingezet, waardoor het fonds duurzaam blijft en steeds nieuwe vrouwen kan ondersteunen. Het project loopt door in 2026 en draagt bij aan duurzame zelfredzaamheid en groei binnen de gemeenschap. In 2025 was er in totaal €18.180 aan projecten besteed (in 2024 was dit bedrag €26.720).

Wat goed ging in 2025

- Onze projecten dragen bij aan 10 van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, die richting geven aan ons werk en onze brede impact zichtbaar maken
- De persoonlijke betrokkenheid van sponsors en donoren bleek een grote kracht. De connectie die zij voelen met de vrouwen of met een specifiek thema zorgt voor motivatie, langdurige betrokkenheid en mooie initiatieven.
- De wederzijdse dankbaarheid tussen sponsors/donoren en de vrouwen die zij ondersteunen is een belangrijke drijvende kracht achter ons werk.

Wat beter kan in 2026

- Minder focus op grote, moeilijk financierbare projecten en meer werken met kleinere of gefaseerde onderdelen (zoals bij Komeza).
- Meer inzetten op middelgrote projecten die beter financierbaar zijn en zorgen voor continuïteit.
- Duidelijkere afspraken maken met lokale partners over rollen, budgetten en verantwoordelijkheden.

Activiteiten en media-exposure

Activiteiten 2025

Hieronder volgt in chronologische volgorde de activiteiten die in 2025 plaatsvonden en waar Stichting Mukomeze bij betrokken was. Voor een uitgebreidere uitleg van deze activiteiten verwijzen we naar onze website en/of social media kanalen. Voor activiteiten, zoals lezingen, vragen wij een onkostenvergoeding en/of bijdrage, die vervolgens weer ten goede komt aan de vrouwen en mannen in Rwanda.

Om onze kennis en kunde up to date te houden, is Stichting Mukomeze verder lid van de volgende organisaties en netwerken: WO=MEN, Partin, en CRSV Network NL. Met enige regelmaat neemt een of meerdere bestuursleden van Mukomeze aan bijeenkomsten van deze organisaties deel.

November 2025

Mukomeze was in Rwanda om het 30-jarig jubileum van Solace Ministries te vieren. Dertig jaar waarin Solace hoop en waardigheid heeft kunnen terugbrengen aan genocide overlevenden, waaronder de vrouwen en mannen die seksueel geweld hebben overleefd. We zijn dankbaar voor de 17,5 jaren dat we hier onderdeel van hebben mogen uitmaken.

(Social) media-exposure 2025

In 2025 hebben we nieuws over Mukomeze via onze social mediakanalen gedeeld: Facebook, LinkedIn en Instagram. Onze berichten zijn dan ook daar terug te vinden. Daarnaast brengen we zelf nieuwsbrieven uit die we versturen naar onze achterban.

Wat goed ging in 2025

- Samen met onze adviesraadsleden en ambassadeurs brainstormen over onze fundraising strategie, met o.a. een actievere rol voor henzelf.
- Op social media aandacht geven aan het werk van Bèkske: Rwandan Empowerment Coffee, door de posts van deze onderneming te delen of zelf iets over hen te posten.

Wat beter kan in 2026

- Meer te delen op social media en de nieuwsbrief, zodat onze achterban goed op de hoogte is. Mogelijk door actief op zoek te gaan naar iemand die dit consequent zou kunnen gaan doen.
- Actiever op zoek gaan naar mogelijkheden om te kunnen spreken over ons werk en op die manier fondsen binnenhalen, met extra aandacht voor vrij te besteden gelden (o.a. voor ons programma “Vrienden van Mukomeze”) zodat we o.a. sponsorschappen die eindigen kunnen opvangen als Mukomeze.

Overzicht inkomsten en uitgaven

Inkomsten

	2024	2025
Sponsorschappen (RI)	€ 23.180	€ 23.995
Projecten (RI)	€ 26.630	€ 22.640
Reguliere donaties (RI)	€ 660	€ 660
Eenmalige donaties (RI)	€ 7.590	€ 4.837
Campagnes (RI)	€ 620	€ 90
"The men who killed me"	€ 20	0
"Voor wie niet in wonderen gelooft"	€ 1.857	€ 57
Rente	€ 19	€ 105
Overig	€ 15.680	€ 100
	€ 76.256	€ 52.484

Uitgaven

Sponsorschappen	€ 24.545	€ 26.785
Projecten	€ 26.720	€ 18.880
Campagnes	€ 235	€ 475
Algemene bijdragen	€ 2.620	€ 2.960
"Voor wie niet in wonderen gelooft"	€ 1.790	€ 121
Overig	€ 15.501	0
Stichtingspakket Rabobank (OH)	€ 372	€ 382
Reiskosten	0	€ 7
Administratieve kosten (OH)	€ 426	€ 139
	€ 72.209	€ 49.048

Saldo van inkomsten en uitgaven	€ 4.047	€ 3.436
Saldo lopende rekening 31-12	€ 14.046	€ 17.502

Ratio Overheadkosten (OH) / Reguliere Inkomsten (RI)*	2.25%	2.15%
---	-------	-------

Waarde aandelenpakket Bèkske BV	€ 5.000	€ 5.000
---------------------------------	---------	---------

Toelichting op de inkomsten

De reguliere inkomsten van Stichting Mukomeze zijn in 2025 gedaald ten opzichte van 2024 (-/-€6.458; -/-11%). Deze afname komt voornamelijk door een afname van de projectinkomsten (-/-€3.990; -/-15%) en van de eenmalige donaties (-/-€2.753; -/-36%). De sponsorschapsinkomsten lagen in 2025 op ongeveer hetzelfde niveau als in 2024 (+/+€815; +/+4%). Het aantal sponsorschappen is in 2025 iets gegroeid (+3).

De afname van de projectdonaties in 2025 komt met name door één grote, eenmalige donatie in 2024 (€20.000) met daarbij nog drie kleinere, eenmalige projectdonaties. Daartegenover stonden in 2025 echter wel acht eenmalige projectdonaties, waarvan één grotere (€10.000) in het kader van een meerjarig project.

De eenmalige donaties zijn in 2025 weer terug op het langjarig gemiddelde, na een incidentele stijging in 2024 als direct gevolg van de Rwanda-reis in september 2024, waaruit veel initiatieven en donaties zijn voortgekomen. In 2025 waren de campagne-donaties flink lager dan in 2024 (-/-€530; -/-85%). Reden hiervoor is dat er in 2025 geen nieuwe campagne is gestart, waar in 2024 de campagne “Geiten voor vrouwen” liep.

De inkomsten onder “Voor wie niet in wonderen gelooft” zijn nieuw sinds 2024. Dit zijn donaties t.b.v. de heruitgave van het boek van Mama Lambert die in september 2024 helaas is overleden. Het bedrag in 2025 betreft de opbrengst van verkoop van het boek. In 2025 waren er, op één directe algemene donatie t.b.v. onze partnerorganisatie Solace Ministries na, geen overige inkomsten. De overige inkomsten in 2024 houden nagenoeg volledig verband met de Rwanda-reis in september 2024; om praktische overwegingen hebben de deelnemers aan de reis hun bijdragen voor begeleiding, verblijf, eten en drinken en vervoer ter plekke op de rekening van de stichting gestort (€15.000). Ook zijn na de reis nog enkele bedragen door deelnemers overgemaakt in verband met tijdens de reis gedane toezeggingen die buiten het werkterrein van Stichting Mukomeze vallen.

Tenslotte waren er in 2025 iets meer inkomsten uit rente dan in 2024. In beide jaren waren er nagenoeg geen inkomsten uit de verkoop van Rwandese handycrafts en boeken bij lezingen of evenementen.

Toelichting op de uitgaven

De bijdragen aan Rwanda waren in 2025 lager dan in 2024 (-/-€5.720; -/-11%). Dit wordt vooral veroorzaakt door de uitgaven ten behoeve van eenmalige projecten (zie toelichting hieronder). Het aantal sponsorschappen is in 2025 gegroeid: van 67 naar 70. De uitgaven aan sponsorschappen ten opzicht van 2024 liggen in 2025 dan ook een stuk hoger (+/+€2.240; +/+9%). De projectuitgaven zijn net als de projectinkomsten in 2025 gedaald t.o.v. 2024 (-/-€8.540; -/-32%). Het effect is sterker dan bij de projectinkomsten door timing van inkomsten en uitgaven (zo is een projectdonatie van €4.000 van eind 2025 pas begin 2026 doorgestort naar Rwanda). In 2025 is er ten behoeve van negen projecten geld overgemaakt naar Solace Ministries, één meer dan in 2024. In 2024 heeft de campagne “Geiten voor vrouwen” gelopen. In dit kader is in 2025 nog een groter bedrag overgemaakt dat eind 2024 al was ontvangen. In 2025 zijn er geen nieuwe campagnes gestart. De algemene vaste bijdragen ten behoeve van partnerorganisatie Solace Ministries zijn primair bedoeld ter ondersteuning van de Mukomeze-activiteiten ter plaatse. Hierin zitten soms ook incidentele bijdragen die buiten het sponsorschapsprogramma, de projecten of campagnes van de stichting vallen. Deze incidentele bijdragen veroorzaken ook het verschil tussen 2024 en 2025. Er waren in 2025 geen overige uitgaven, in lijn met de toelichting bij de overige inkomsten. De overige uitgaven in 2024 zijn nagenoeg volledig gedaan in het kader van de Rwanda-reis in september 2024. Het betrof uitgaven voor begeleiding, verblijf, eten en drinken en vervoer ter plekke namens de deelnemers aan de reis. Verder is er in 2024 vanuit Stichting Mukomeze ook een eenmalige bijdrage van €500,99 gedaan aan de uitvaart van Mama Lambert.

Toelichting op de overhead-ratio en het resterend saldo

De overheadkosten waren in 2025 flink lager dan in 2024 (-/-€271; -/-34%), ondanks het feit dat de kosten van het Mollie-account van Mukomeze per oktober 2025 fors zijn gestegen. Reden voor de daling in 2025 is een bijdrage van het fonds kleinere organisaties van Platform VDV, speciaal bedoeld als tegemoetkoming in de organisatiekosten. Door de lagere administratieve kosten in 2025 liggen de overheadkosten (waaronder ook bank- en transactiekosten, portokosten, reiskosten, webhosting, KvK) eind 2025 met 2,15% weer wat verder onder de zelf geformuleerde grens van 3% van de reguliere inkomsten (2,25% eind 2024). De overhead-ratio voor 2024 zelf is 1,01% ten opzichte van 1,36% in 2024. Deze jaar-ratio is overigens erg gevoelig voor timing van inkomsten. Door de gewijzigde tariefstructuur van en facturering door Mollie (administratieve kosten) is er sinds 2025 sprake van een 'Saldo Mollie'. Dit saldo kan zowel positief als negatief zijn. Eind 2025 was het saldo -/-€21. Het totaalsaldo van de bankrekeningen per eind 2025 was met €17.502 hoger dan eind 2024 (€14.046). Belangrijkste reden voor dit hogere saldo is voornoemde projectdonatie van €4000 (zie projectuitgaven) eind 2024 die begin 2025 is overgemaakt naar Solace Ministries. Het restant van het saldo op 31-12-2025 was ook grotendeels geormerkt voor eerder of vooruitbetaalde sponsorschappen, projecten en donaties in Rwanda. Een voldoende vrij saldo blijft voor Mukomeze hard nodig om richting de toekomst alle sponsorschappen te kunnen blijven doorbetalen (dit gebeurt geregeld voor rekening van de stichting zelf) en om ieder kwartaal een bijdrage van €600 te doen ter ondersteuning van partnerorganisatie Solace Ministries. Mukomeze streeft er daarbij naar om dit vrije saldo niet te ver te laten oplopen en probeert daarvoor tijdig zinvolle bestemmingen te vinden, vaak in aanvulling op de reeds lopende activiteiten.

Sponsorschappen

- Zelf actiever en gericht sponsorships onder de aandacht van potentiële sponsors brengen, waaronder organisaties. Hierbij moeten we ook gedeeltelijke sponsoring meer onder de aandacht brengen.
- Duidelijker zoeken naar de manier waarop overlevenden het beste en snelste traject naar empowerment kunnen afleggen, hoe we empowerment kunnen meten, en hoe dit besproken kan worden met de overlevenden.
- Nadenken over hoe we vrouwen die uit het sponsorshipsprogramma gaan kunnen blijven volgen en aan ons kunnen blijven binden en hoe we de steeds oudere doelgroep beter kunnen steunen.

Projecten

- Het Komeza-project verder ontwikkelen, maar ook kijken hoe we het kunnen opsplitsen in kleinere, beter financierbare onderdelen.
- Zorgen voor een goede balans tussen kleine en middelgrote projecten.
- Blijven inzetten op duurzame projecten die bijdragen aan zelfredzaamheid
- De samenwerking met lokale partner Solace Ministries versterken, met duidelijke afspraken en goede communicatie.

Activiteiten

- Gericht keuzes maken in de activiteiten die we willen ontplooiën of waar we aan willen deelnemen, met inachtneming van de doelgroepen die we willen bereiken en de tijd en middelen die we daarvoor beschikbaar hebben.
- Meer aansluiting zoeken bij netwerken die complementair werk voor Stichting Mukomeze kunnen verrichten, zodat niet al het werk primair bij Mukomeze ligt.
- Meer en vaker inzetten op (online) bijeenkomsten bij organisaties om over ons werk te spreken.
- Nadenken over het verder ontwikkelen van innovatieve en creatieve activiteiten (e.g. sponsorlopen, diners).

Communicatie

- De communicatie over onze activiteiten aan geïnteresseerden professionaliseren en uitbreiden middels een communicatie strategie plan, o.a. via social media en de nieuwsbrief.
- Onderwerpen die interessant zouden kunnen zijn voor de media actiever onder de aandacht brengen.
- Onze website up to date houden.

Financiële doelstellingen

- Continue instroom van algemene donaties, om op deze manier flexibeler te zijn in de uitvoering van onze activiteiten in Rwanda.
- Vergroten van de inkomsten, ook met het oog op de dekking van noodzakelijke kosten die in Nederland gemaakt moeten worden (e.g. kosten voor monitoring dekken, kostenvergoedingen).
- Maandelijks een target halen voor de sponsorschappen en voor het binnenhalen van de jaarlijkse nieuwe sponsorschappen.
- De activiteiten die we ondernemen/aan deelnemen ook actiever koppelen aan (potentiële) inkomsten.

Bestuur

- Goede, continue bezetting op alle bestuursfuncties.
- Goede, efficiënte aanwending van de tijd en middelen bij de keuzes die we maken. Hierbij hoort een duidelijke taakverdeling en het werken met deadlines.
- Verdere professionalisering als organisatie bij: keuzes maken om op een goede manier te kunnen doorgroeien als organisatie, een strategisch en financieel jaarverslag opstellen, en mogelijke partners benaderen om ons net werk te vergroten.
- Actiever en doelgericht vrijwilligers inzetten om activiteiten mee te organiseren of aan deel te nemen en dit niet alleen bij bestuursleden neerleggen.

MUKOMEZE

EMPOWER HER / HIM

Contact informatie

Stichting Mukomeze is online te vinden via www.mukomeze.nl

U kunt Stichting Mukomeze bereiken via: info@mukomeze.nl

Het bankrekeningnummer van Stichting Mukomeze is NL95 RABO 01435.58.927, SWIFT code: RABONL2U (Rabobank Breda). Uw giften zijn fiscaal aftrekbaar aangezien Stichting Mukomeze een Algemeen Nut Beogende Instelling is (ANBI).

Stichting Mukomeze is opgericht op 8 mei 2008 in Den Haag, Nederland. Stichting Mukomeze is momenteel gevestigd in Breda en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27318760.

Het RSIN/Fiscaal nummer is 8193.96.436

